

NGHIÊN CỨU, ĐỀ XUẤT MỘT SỐ GIẢI PHÁP QUẢN LÝ ĐỘI NGŨ NHÀ GIÁO, CÁN BỘ QUẢN LÝ GIÁO DỤC LÀ NGƯỜI NƯỚC NGOÀI THAM GIA CÁC HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC TẠI VIỆT NAM

CHỦ NHIỆM ĐỀ TÀI: PGS, TS NGUYỄN THỊ NHUNG

Đề tài khoa học cấp Bộ

Cơ quan chủ trì: Trường Đại học Mở Hà Nội

Thời gian nghiên cứu: Năm 2022-2024

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế sâu rộng, sự dịch chuyển lao động xuyên biên giới ngày càng gia tăng, tác động mạnh mẽ đến nhiều lĩnh vực, trong đó có giáo dục và đào tạo. Quá trình quốc tế hóa giáo dục ở Việt Nam thể hiện không chỉ qua các chương trình liên kết, cơ sở giáo dục có yếu tố nước ngoài, mà còn qua sự tham gia ngày càng nhiều của đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục là người nước ngoài, góp phần đa dạng hóa môi trường giáo dục, thúc đẩy giao lưu học thuật và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực.

Tuy nhiên, cùng với những cơ hội mà quốc tế hóa giáo dục mang lại, sự tham gia của đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục là người nước ngoài cũng đặt ra nhiều vấn đề mới, phức tạp đối với công tác quản lý nhà nước. Thực tiễn cho thấy, việc quản lý đội ngũ này liên quan trực tiếp đến nhiều lĩnh vực như: Giáo dục - đào tạo, lao động - việc làm, xuất nhập cảnh, an ninh - văn hóa, và chịu sự điều chỉnh của nhiều hệ thống pháp luật khác nhau. Trong khi đó, hệ thống chính sách, pháp luật và cơ chế quản lý đối với nhà giáo,

cán bộ quản lý giáo dục là người nước ngoài tại Việt Nam vẫn còn những khoảng trống, bất cập và chưa theo kịp yêu cầu của thực tiễn phát triển.

Trong những năm gần đây, số lượng nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục là người nước ngoài tham gia giảng dạy, quản lý tại các cơ sở giáo dục ở Việt Nam có xu hướng gia tăng nhanh, trải rộng ở nhiều cấp học, từ mầm non, phổ thông đến giáo dục nghề nghiệp và giáo dục đại học, ở cả khu vực công lập, tư thục và các cơ sở có yếu tố quốc tế. Đội ngũ này có sự đa dạng về quốc tịch, trình độ chuyên môn, kinh nghiệm nghề nghiệp và bối cảnh văn hóa. Bên cạnh những đóng góp tích cực, thực tiễn cũng cho thấy đã và đang nảy sinh nhiều vấn đề cần được quan tâm giải quyết, như việc kiểm soát điều kiện hành nghề, tiêu chuẩn chuyên môn, đạo đức nghề nghiệp, năng lực sư phạm, cũng như cơ chế phối hợp giữa các cơ quan quản lý nhà nước trong quá trình cấp phép, sử dụng, kiểm tra và giám sát hoạt động của đội ngũ này.

Trong bối cảnh đó, yêu cầu đặt ra là cần có những nghiên cứu khoa học mang tính hệ

thống, toàn diện và có cơ sở thực tiễn vững chắc nhằm làm rõ cơ sở lý luận, pháp lý và thực tiễn của công tác quản lý nhà nước đối với đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục là người nước ngoài; từ đó, đề xuất các giải pháp phù hợp, khả thi, đáp ứng yêu cầu phát triển giáo dục trong điều kiện hội nhập quốc tế. Đây chính là lý do và cơ sở để đề tài *Nghiên cứu, đề xuất một số giải pháp quản lý đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục là người nước ngoài tham gia các hoạt động giáo dục tại Việt Nam* được triển khai.

Đề tài gồm 4 chương với nội dung cụ thể như sau:

Chương 1 tập trung tổng quan các vấn đề lý luận, pháp lý và thực tiễn về quản lý nhà nước đối với đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục là người nước ngoài. Trên cơ sở hệ thống hóa các khái niệm cơ bản như quản lý nhà nước, nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục, nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục là người nước ngoài, chương này làm rõ nội hàm, đặc điểm và vai trò của quản lý nhà nước đối với đội ngũ đặc thù này; phân tích các nguyên tắc, nội dung và công cụ quản lý nhà nước; chỉ ra mối quan hệ giữa quản lý giáo dục với các lĩnh vực quản lý khác như: Lao động, xuất nhập cảnh, an ninh - văn hóa. Bên cạnh đó, Chương 1 cũng hệ thống hóa các quy định pháp luật hiện hành của Việt Nam có liên quan, chỉ ra những điểm phù hợp cũng như những hạn chế, bất cập trong khung pháp lý hiện nay.

Chương 2 nghiên cứu kinh nghiệm quốc tế về quản lý nhà nước đối với đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục là người nước ngoài, từ đó rút ra những bài học có giá trị tham khảo cho Việt Nam. Thông qua việc phân tích kinh nghiệm của một số quốc gia như: Singapore, Trung Quốc, Malaysia, Mỹ, Nhật Bản, Hàn Quốc, đề tài làm rõ cách tiếp cận, mô hình quản lý, cơ chế cấp phép, tiêu chuẩn

hành nghề, cũng như các biện pháp bảo đảm chất lượng và kiểm soát rủi ro trong hoạt động giáo dục có yếu tố nước ngoài. Những kinh nghiệm này được đặt trong mối tương quan với điều kiện cụ thể của Việt Nam, qua đó giúp làm sáng tỏ những vấn đề mang tính nguyên tắc và gợi mở định hướng cho việc hoàn thiện công tác quản lý nhà nước của Việt Nam.

Chương 3 tập trung phân tích thực trạng quản lý nhà nước đối với đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục là người nước ngoài tham gia các hoạt động giáo dục tại Việt Nam. Trên cơ sở số liệu điều tra, khảo sát và phân tích thực tiễn, chương này làm rõ quy mô, cơ cấu, đặc điểm của đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục là người nước ngoài; đánh giá thực trạng các khâu quản lý như: Tuyển dụng, cấp phép, sử dụng, kiểm tra, giám sát và phối hợp quản lý giữa các cơ quan chức năng; chỉ ra những kết quả đạt được, đồng thời phân tích những hạn chế, bất cập và nguyên nhân của các hạn chế đó, từ cả góc độ thể chế, tổ chức thực hiện và năng lực quản lý.

Chương 4 đề xuất quan điểm và hệ thống giải pháp quản lý nhà nước đối với đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục là người nước ngoài tham gia các hoạt động giáo dục tại Việt Nam. Các giải pháp được xây dựng trên cơ sở bám sát quan điểm của Đảng, chính sách của Nhà nước, phù hợp với yêu cầu hội nhập quốc tế và điều kiện thực tiễn của Việt Nam. Nội dung giải pháp gồm ba nhóm chính: 1) Hoàn thiện hệ thống pháp luật; 2) Xây dựng bộ tiêu chuẩn khung năng lực cho nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục là người nước ngoài; 3) Cải thiện cơ sở dữ liệu quản lý ■

HUYỀN TRANG giới thiệu